

PENGARUH GAYA ASUHAN IBU BAPA TERHADAP GEJALA PONTENG SEKOLAH

Diana Wulandari
Lee Jun Choi
Sawan @ Mohammad Syawal Narawi

ABSTRAK

Gejala ponteng sekolah dalam kalangan pelajar sekolah menengah merupakan salah satu masalah di dalam dunia pendidikan sejak dari dulu lagi dan boleh menjadi semakin serius sekiranya tidak dikawal. Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti adakah gaya asuhan ibu bapa (autoritarian, autoritatif, dan permisif) mempengaruhi gejala ponteng sekolah dalam kalangan pelajar Sekolah Menengah Atas (SMA) di Bandar Malang Indonesia. Sampel kajian terdiri daripada 500 pelajar Sekolah Menengah Atas (SMA) yang pernah ponteng sekolah minimum tiga kali dalam satu semester di lima daerah iaitu Sukun, Kedungkandang, Blimbing, Klojen dan Lowokwaru di Bandar Malang Indonesia. Instrumen kajian yang digunakan dalam kajian ini ialah set soal selidik PAQ (Parental Authority Question) yang mempunyai nilai kebolehpercayaan Cronbach Alfa = 0.82. Statistik deskriptif iaitu kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai digunakan untuk menganalisis jantina, tahap perlakuan ponteng, umur, dan pekerjaan ibu bapa. Statistik inferensi iaitu regresi linear berganda digunakan untuk menganalisis gaya asuhan ibu bapa yang paling dominan dan signifikan terhadap gejala ponteng sekolah. Hasil daripada kajian mendapati bahawa, gaya asuhan ibu bapa autoritarian, autoritatif, dan permisif mempunyai pengaruh positif dan signifikan terhadap gejala ponteng sekolah dalam kalangan pelajar SMA di Bandar Malang Indonesia. Gaya asuhan ibu bapa permisif merupakan pemboleh ubah peramal yang paling dominan mempengaruhi gejala ponteng sekolah. Oleh itu, pihak sekolah khususnya pihak Kementerian Pendidikan Indonesia perlulah mengambil kira faktor ibu bapa di dalam merancang segala program atau aktiviti pencegahan ponteng sekolah dalam kalangan pelajar.

Kata kunci: Gaya Asuhan Ibu Bapa, Autoritarian, Autoritatif, Permisif, Ponteng.

PENDAHULUAN

Masalah disiplin dalam institusi pendidikan seperti ponteng, merokok, vandalisme, buli, minum alkohol, dan pergaduhan merupakan salah laku disiplin yang sering menjadi perhatian semua pihak. Terdapat beberapa salah laku disiplin yang menjadi perhatian dalam kajian-kajian lepas. Antaranya salah laku buli (Hassan et al., 2016), salah laku lucah (Alavi et al., 2012), dan salah laku ponteng sekolah (Mustaffa & Jamil, 2012; Yahaya et al., 2012).

Namun, berdasarkan beberapa salah laku tersebut didapati salah laku ponteng sekolah berada pada tahap yang membimbangkan guru-guru pada masa kini (Rogers, 2014). Kebimbangan ini harus segera diatasi kerana salah laku ponteng sekolah akan mempengaruhi kemerosotan akademik dan masa depan murid dalam membangunkan generasi yang mementingkan ilmu pada masa hadapan (Azimi et al., 2012).

Ponteng sekolah merupakan salah satu permasalahan yang cukup serius di dunia pendidikan. Kes ponteng ini sudah terjadi sejak berpuluh-puluh tahun yang lalu dan pelbagai cara telah dilakukan untuk mengurangkan kes ponteng sekolah ini namun kes ini masih tetap berlaku. Kes ponteng boleh berlaku sama ada di negara maju misalnya di United Kingdom (Arthur, 2014; Attwood & Croll, 2015; Sutphen et al., 2010), Amsterdam (Woude et al., 2016), Belgium (Berten & Rossem, 2015; Claes et al., 2009), Sweden (Ek & Eriksson, 2013; Strand et al., 2016), Finland (Virtanen et al., 2014), USA (Dahl, 2016; Gase et al., 2016), United States of America (White & Kelly, 2010), Las Vegas (Haight et al., 2011), New York (Floros et al., 2013; Monahan et al., 2014), Africa (Breda, 2014; Matela et al., 2014) atau di negara sedang membangun seperti Malaysia (Hashim, 2016; Nawawi et al., 2016; Saidi, 2010; Saleh & Saidi, 2015), Indonesia (Nitasari, 2016; Pravitasari, 2012), Nigeria (Sara & Baba, 2016), Ghana (Donkor, 2015), Norway (Havik et al., 2015), Columbia (Hendricks et al., 2010), Hongkong (Shek & Lin, 2014), India (Trishala & Kiran, 2015), Pakistan (Aqeel, 2016; Hassan et al., 2016).

Terdapat pelbagai faktor yang boleh menyumbang kepada gejala ponteng sekolah dalam kalangan pelajar sekolah menengah dan antaranya ialah; faktor persekitaran sekolah (Saidi, 2010), pengaruh rakan sebaya (Berten & Rossem, 2015; Dahl, 2016), faktor tekanan hidup, sumber sosial serta kesejahteraan spiritual (Hashim, 2016), dan faktor keluarga (Breda, 2014; Donkor, 2015; Gase et al., 2016; Saleh & Saidi, 2015; Stevan, 2014; Virtanen et al., 2014). Berdasarkan kajian-kajian lepas, kebanyakan pengkaji mengatakan bahawa faktor keluarga merupakan antara faktor utama yang menyebabkan berlakunya kes ponteng sekolah dalam kalangan pelajar. Salah satu daripada faktor-faktor keluarga ini yang dikenal pasti sebagai gaya asuhan ibu bapa yang diguna pakai oleh ibu bapa untuk mengasuh anak-anaknya.

Gaya asuhan ibu bapa adalah salah satu pemboleh ubah yang dinyatakan oleh beberapa pengkaji (Bezrukova & Samoylova, 2015; Chand & Campus, 2012; Donoghue, 2011; Murtiyani, 2011; Smith et al., 2011; Woude et al., 2016; Zins, 2013), yang berkaitan dengan gejala ponteng sekolah. Dapatan kajian ini mungkin berbeza daripada tempat lain yang disebabkan oleh pelbagai faktor budaya, cara hidup, dan demografi (Donkor, 2015).